

totes les cartes

correspondències fílmiques

josé luis guerín – jonas mekas
isaki lacuesta – naomi kawase
albert serra – lisandro alonso
jaime rosales – wang bing
fernando eimbcke – so yong kim

GUANYADOR

AUDIOVISUAL

Fitxa tècnica

Comissari:

Jordi Balló

Disseny del muntatge:

Guri_Casajuana arquitectes SCP

Dates:

Del 27 d'abril al 31 de juliol del 2011 al Centro Cultural Universitario Tlatelolco (CCUT), Mèxic DF
Del 15 de setembre al 30 d'octubre de 2011 a La Casa Encendida, Madrid (cicle de cinema)
Del 12 d'octubre de 2011 al 19 de febrer de 2012 al CCCB
Del 25 d'octubre de 2011 al 19 de febrer de 2012 al Centro de Arte Las Cigarreras, Alacant
D'octubre a novembre de 2012 a la Sala Leopoldo Lugones, Buenos Aires
De novembre a desembre de 2012 al Museo de Arte Contemporáneo de Caracas
Del 30 de novembre de 2012 al desembre de 2014 al Centre Georges Pompidou, Paris

Organització i producció:

Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB)
Centro Cultural Universitario Tlatelolco (CCUT) de la UNAM, Mèxic
La Casa Encendida, Madrid
Acción Cultural Española (AC/E)

LA CASA ENCENDIDA

AC/E
ACCIÓN CULTURAL
ESPAÑOLA

Amb la col·laboració de:

Per què itinerar *Totes les Cartes*?

El cinema català contemporani té ressonàncies significatives amb les imatges que estan creant autors de diversos indrets del món. La vitalitat del cinema fet al nostre territori es manifesta en les obres de cineastes emergents que, amb les seves propostes estètiques i temàtiques, dialoguen cinematogràficament amb altres cineastes contemporanis.

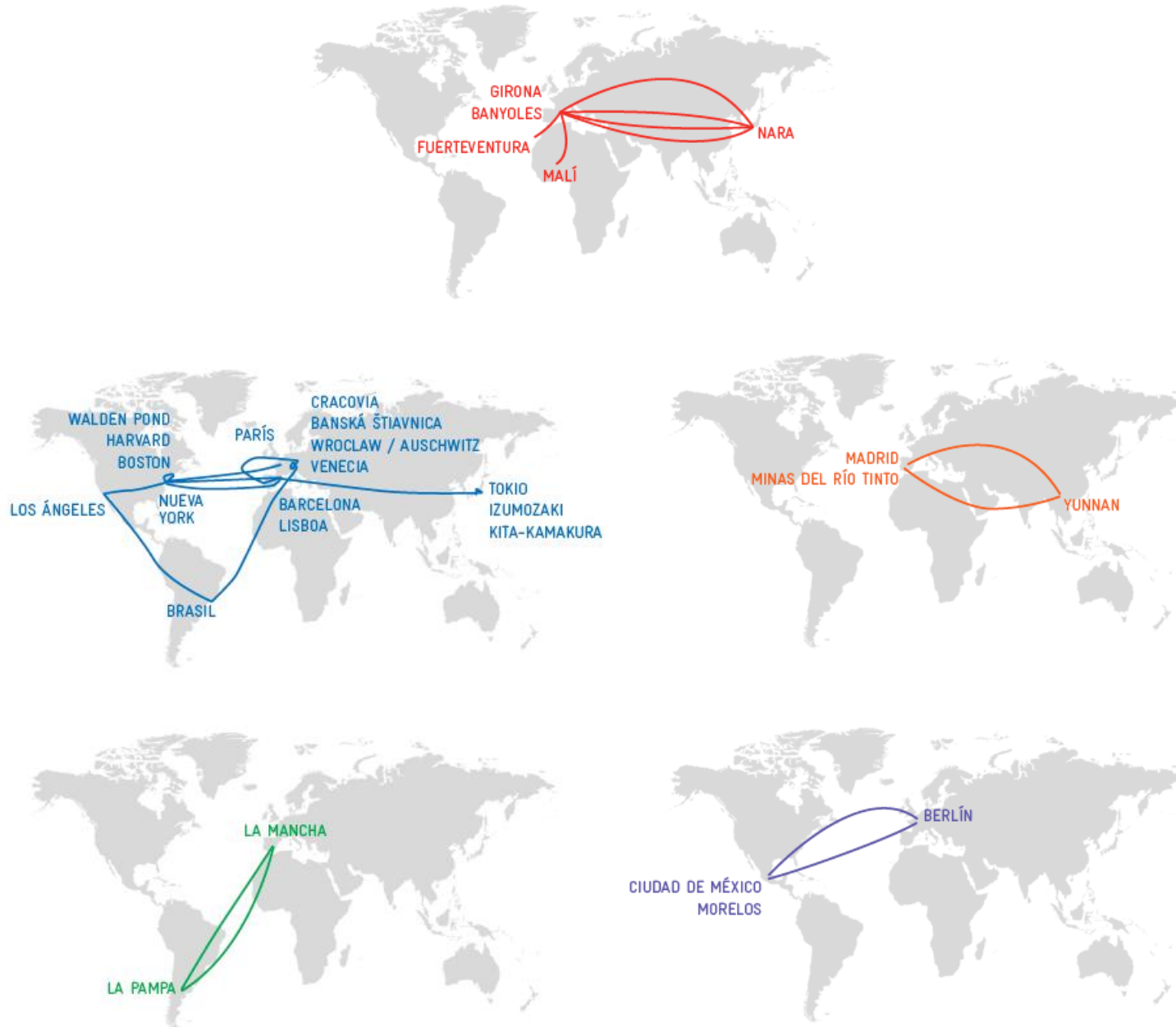
Són diàlegs que no s'estableixen des de la similitud, sinó que confronten les preocupacions creatives d'aquests autors. Un camp/contracamp, a la manera d'una pregunta/resposta, on les imatges poden tant connectar-se com interpel·lar-se per esdevenir possibles parts d'un mateix discurs. L'objectiu és mostrar com s'organitzen aquests vincles cinematogràfics, com els cinemes es parlen més enllà del moment i el lloc on han estat creats.

D'aquesta manera es veurà com el cinema que es genera a Catalunya pot crear espontàniament un diàleg interessant i fecund amb el cinema de la resta del món.

Els cineastes catalans que participen en aquest projecte són: Albert Serra, Isaki Lacuesta, Jaime Rosales, José Luis Guerin.

La mateixa singularitat del projecte li dona una gran versatilitat formal. A cada una de les seus on el projecte s'ha presentat ha agafat una formalització diferent per adaptar-se a diverses programacions, morfologies i dimensions espaials gairebé oposades.

- Exposició** → Format complet (1.200 m²) → CCCB. Barcelona
→ Format compacte (500 – 700 m²) → Les Cigarreres. Alacant
- Instal·lació** → Instal·lació + cicle de cinema (100 m²) → La Casa Encendida. Madrid
→ Centre Georges Pompidou. París
- Cicle de cinema**

Introducció

TOTES LES CARTES. Correspondències fílmiques reuneix l'intercanvi de cartes filmades entre cinc parelles de cineastes.

La correspondència filmada és un format experimental de comunicació entre directors que, malgrat trobar-se en territoris allunyats geogràficament, estan units per la voluntat de compartir idees i reflexions sobre tot allò que motiva el seu treball. Dins d'aquest espai de llibertat, els cineastes que integren la mostra plantegen afinitats i diferències, en un àmbit de respecte mutu i de simultaneïtat d'interessos, i estableixen notables variants formals en cada una de les correspondències.

Les obres que es presenten a *Totes les cartes* constitueixen un format cinematogràfic innovador, on s'intercanvien idees filmades entre grans duets de realitzadors.

Aquest intercanvi de cartes respon a una realitat: **la pàtria d'un cineasta és la de la sintonia amb els altres cineastes del món, i en aquest continent fílmic els autors sempre observen l'obra dels altres.** La presentació simultània i juxtaposada de les correspondències fílmiques en un mateix espai expositiu crea un entorn de diàleg i d'intimitat reflexiva.

La relació creativa entre Víctor Erice i Abbas Kiarostami amb motiu de l'exposició *Erice-Kiarostami. Correspondències* (CCCB, Barcelona, 2006) va impulsar aquest nou format cinematogràfic: l'intercanvi d'idees filmades entre dos cineastes. Des d'aleshores el CCCB ha convidat altres cineastes a indagar sobre aquest format.

Totes les Cartes reuneix cinc correspondències fílmiques sorgides d'aquestes iniciatives i les presenta en sales expositives. Com afirma el comissari de la mostra, Jordi Balló, **"las cartes filmades s'han concebut per a ser exposades en un espai públic, conquerit per el cinema.** Aquesta funció contaminant és essencial: el fet de que es tracti d'un espai expositiu en el que els espectadors puguin deambular d'una sala de projecció a una altra, no perjudica en cap moment el llenguatge fílmic, sinó ben al contrari. L'exposició es concep des del cinema, i no a l'inrevés. "

Les correspondències fílmiques

Correspondència entre José Luis Guerin i Jonas Mekas

2009-2011

HDV i DV. Color i blanc i negre

Durada total: 1 h 39 min

9 cartes

3 arxius: V.O, V.O.S.E. i V.O.S.A

Correspondència entre Jaime Rosales i Wang Bing

2009-2011

DV, 35mm. Color

Durada total: 49 min

3 cartes

2 arxius: V.O. (íntegrament en espanyol) i V.O.S.A.

Correspondència entre Isaki Lacuesta i Naomi Kawase

2008-2009

DV, 16 mm. Color

Durada total: 43 min

7 cartes

3 arxius: V.O.S.C., V.O.S.E. i V.O.S.A

Correspondència entre Fernando Eimbcke i So Yong Kim

2010-2011

HDV. Color

Durada total: 41 min

8 cartes

3 arxius: V.O., V.O.S.E. i V.O.S.A.

Correspondència entre Albert Serra i Lisandro Alonso

2011

DV, 16 mm, color

Durada total: 2 h 49 min 29 s

2 cartes

4 arxius: V.O., V.O.S.E, V.O.S.E amb cartel·la inicial en català i V.S.O.A

V.O.: Versió original/ V.O.S.C.: Versió original amb subtítols en català/ V.O.S.E.: Versió original amb subtítols en espanyol/ V.O.S.A: Versió original amb subtítols en anglès

José Luis Guerin i Jonas Mekas

Entre José Luis Guerin i Jonas Mekas s'ha establert una relació epistolar en tota regla, una carta mensual on s'imposa el principi de Mekas que Guerin assumeix com a propi: el cinema és la reacció a la vida. A partir d'aquesta premissa, una sèrie de nou cartes, filmades en els llocs més diversos del món, donen lloc a una relació personal en la qual es descobreixen impressions i afinitats entre dos cineastes units per la voluntat de compartir preocupacions i punts de vista.

2009-2011
HDV, DV, color i blanc i negre
Durada total: 1 h 39 min
9 cartes

Isaki Lacuesta i Naomi Kawase

In Between Days és una correspondència filmada entre dos cineastes que havien coincidit breument en un festival on presentaven les seves obres respectives. És a partir d'aquesta tènue memòria d'una trobada fugaç que es construeix aquesta obra fílmica de nou tipus, una successió d'imatges d'intimitat que es van realitzar abans i després d'una altra trobada presencial, ara davant del públic, al Centre de Cultura Contemporània de Barcelona, el lloc des d'on es va impulsar aquesta iniciativa.

2008-2009
DV, 16 mm, color
Durada total: 43 min
7 cartes

Albert Serra i Lisandro Alonso

Es tracta d'un intercanvi fílmic basat en dues obres reflexives sobre la manera de filmar de cada un, l'equip de rodatge i els actors. Sobre la seva manera de pensar el cinema i executar-lo. Albert Serra ha portat els protagonistes d'*Honor de Cavalleria* i el seu equip de col·laboradors habituals a fer la ruta del Quixot. Per la seva banda, Lisandro Alonso ha tornat a la província de la Pampa a filmar la seva peça i ha rescatat Misael Saavedra el protagonista de la seva primera pel·lícula *La Libertad*.

2011
DV, 16 mm, color
Durada total: 2 h 49 min
2 cartes

Jaime Rosales i Wang Bing

Rosales i Bing, han volgut posar en correspondència els seus respectius imaginaris fílmics, però sense recórrer, en aquest cas, a la referència epistolar. La seva proposta ha estat crear contes curts on es reflecteixen dos mons geogràficament i culturalment allunyats.

2009-2011
DV, 35mm, color
Durada total: 49 min
3 cartes

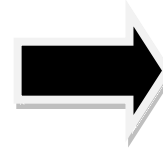
Fernando Eimbcke i So Yong Kim

Els dos cineastes comparteixen generació, sintonia estètica i un mateix sentit de l'humor i de la intimitat. La correspondència entre tots dos suposa un intercanvi epistolar que a partir del minimalisme de gestos i motius, recorre la vida dels dos cineastes durant tot un any.

2010-2011
HDV, color
Durada total: 41 min
8 cartes

Els directors

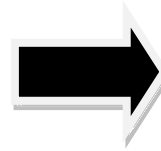
José Luis Guerin (Barcelona, 1960)

José Luis Guerin és un dels màxims representants del cinema d'autor europeu per la seva capacitat per crear una obra singular, poètica, que renova contínuament el llenguatge fílmic i la mateixa idea de bellesa. Després d'una sèrie de curtsmetratges dirigits entre el 1976 i el 1981, debuta en l'àmbit del llarg metratge amb *Los motivos de Berta* (1985), obra que obté, entre d'altres guardons, el Premi a la Qualitat del Ministerio de Cultura i el Premi Sant Jordi (RNE). Aquesta pel·lícula és seguida per *Innisfree* (1990), documental sobre l'empremta que va deixar el rodatge del film de John Ford *L'home tranquil* (1952) en el poble irlandès on es va rodar. Amb *Tren de sombras* (1997), Guerin fa una reflexió sobre el fet de filmar vist des dels seus orígens, com a memòria viva o com a recreació de ficcions. José Luis Guerin es revela davant del gran públic amb *En construcción* (2001), Premi Goya al millor llarg metratge documental, Premi Especial del Jurat al Festival de

Sant Sebastià, Premi FIPRESCI de la Crítica Internacional en el mateix certamen i Premi Nacional de Cinematografia d'Espanya del 2001, atorgats a una pel·lícula que obre un camp experimental i emotiu sobre la realitat. L'any 2007 Guerin realitza *Unas fotos en la ciudad de Sylvia*, juntament amb el llarg metratge *En la ciudad de Sylvia*, amb el qual participa a la Mostra de Cinema de Venècia i al Festival de Cinema de Toronto. Aquell mateix any concep la instal·lació foto seqüencial *Las mujeres que no conocemos* per al pavelló espanyol de la 52ª Biennal d'Art de Venècia. Li seguiran *Guest* (2010), filmada arreu del món al llarg de més d'un any i presentada també al Festival de Venècia, i la instal·lació expositiva *La dama de Corinto*.

Jonas Mekas (Semeniskiai, Lituània, 1922)

Mekas va néixer el 1922 al poble agrícola lituà de Semeniskiai i actualment viu i treballa a Nova York. El 1944, després d'haver estat detingut pels nazis juntament amb el seu germà Adolfas, passa vuit mesos reclòs en un camp de treballs forçats de l'Alemanya nazi. Acabada la guerra, estudia Filosofia a la Universitat de Magúncia fins el 1949, any en què emigra juntament amb el seu germà als Estats Units i s'estableix a Brooklyn (Nova York). Dues setmanes després de la seva arribada, demana diners en préstec per comprar la seva primera càmera Bolex de 16 mil·límetres i comença a registrar moments de la seva vida. Mekas és una de les figures principals de l'avantguarda cinematogràfica nord-americana o, com ell mateix ho bateja a finals dels anys cinquanta, del New American Cinema, en el qual té diversos papers. El 1954 és nomenat redactor en cap de *Film Culture*. El 1962 és un dels cofundadors de la Film Maker's Cooperative (FMC) i el 1964, de la Filmmakers' Cinematheque, que més endavant esdevindrà els Anthology Film Archives, una de les filmoteques de cinema experimental i d'avantguarda més importants del món. Com a cineasta, la seva obra inclou pel·lícules narratives (*Guns of the Trees*, 1962), documentals (*The Brig*, 1964) i «diaris» precursors, com *Walden* (1969), *Lost, Lost, Lost* (1976), *Reminiscences of a Journey to Lithuania* (1971-1972), *Zefiro Torna* (1992) i *As I was Moving Ahead, Occasionally I saw Brief Glimpses of Beauty* (2000); aquest darrer, muntat a partir de les gravacions acumulades al llarg de cinquanta anys de vida. El 2007, Mekas roda 365 curtsmetratges, un per cada dia de l'any, que publica diàriament a la seva pàgina web i el 2011 presenta al Festival de Berlín el llarg metratge *Sleepless Nights Stories*. La magnitud de la seva influència és incalculable: probablement no hi ha al món cap altre director al que tants d'altres li deguin tant.

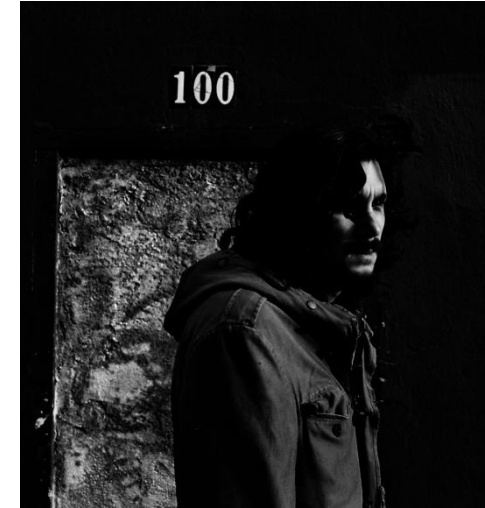
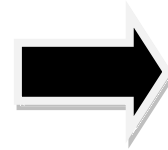

Isaki Lacuesta (Girona, 1975)

La revista *Cahiers du cinema* el va qualificar de «model de cineasta del segle XXI» per la seva habilitat per treballar en tots els camps fronterers del cinema amb la mateixa lucidesa, qualitat i talent. Estudia Comunicació Audiovisual a la Universitat Autònoma de Barcelona i es gradua en la primera edició del Màster en Documental de Creació de la Universitat Pompeu Fabra. El seu primer llargmetratge documental, *Cravan vs Cravan* (2002), rep guardons en diversos festivals internacionals i la crítica espanyola el destaca com la millor òpera prima de l'any amb el Premi Sant Jordi RNE. El seu segon llargmetratge, *La leyenda del tiempo* (2006), amb el qual Lacuesta duu fins al límit els dispositius situats entre la ficció i la no ficció, es presenta a la secció oficial del Festival Internacional de Cinema de Rotterdam i rep diversos premis al Festival Internacional de Cinema de Las Palmas, al Festival Internacional de Nantes, al Yerevan Film Festival (Armènia) i a la mostra Alcances de Cadis, entre d'altres certàmens. L'Associació de Crítics de Catalunya el considera la millor pel·lícula espanyola de l'any. El seu tercer llargmetratge, *Los condenados* (2009), rep el Premi de la FIPRESCI al Festival Internacional de Cinema de Sant Sebastià del 2009 i el Premi Gaudí a la millor pel·lícula. Una de les actrius protagonistes, Bárbara Lennie, és distingida amb el Premi Sant Jordi a la millor intèrpret espanyola d'aquell any. L'any 2010 realitza el documental sobre la figura d'Ava Gardner *La noche que no acaba*. Amb el seu següent projecte, Lacuesta es trasllada a Mali per rodar i posa en contacte la pintura i la natura. En sorgeixen el documental *El cuaderno de barro* (2011) i la pel·lícula *Los pasos dobles* (2011), guanyadora de la Concha d'Or del Festival de Sant Sebastià. Lacuesta és també autor de diversos curtmetratges i instal·lacions expositives. Compagina el cinema amb la docència i col·labora en diversos mitjans amb articles sobre cinema, música i literatura.

Naomi Kawase (Nara, Japó, 1969)

El Premi Carrosse d'Or, atorgat a Canes per la Societat de Directors Francesos el 2009, consagra Naomi Kawase com la directora amb més capacitat per explorar els intersticis del món íntim. Aquest premi a la seva carrera s'afegeix a tots els reconeixements internacionals obtinguts des que es va graduar per l'Escola de Fotografia d'Osaka el 1989. Les seves primeres pel·lícules documentals, *Ni tsutsumarete (Als seus braços, 1992)* i *Katatumori (Cargol, 1994)*, se centren respectivament en la cerca del pare que l'havia abandonat quan era nena i en el retrat de la tia àvia amb qui la cineasta va conviure, de qui filma els rituals de vida i de vellesa. Kawase guanya el Premi Caméra d'Or per la seva pel·lícula *Moe no Suzaku* al Festival de Canes el 1997 i esdevé la cineasta premiada més jove de la història del festival. La seva següent pel·lícula, *Somaudo Monogatari (El bosc, 1997)*, rep la Menció Especial al festival Visions du Réel del 1999; *Hotaru (Cuca de llum, 2000)*, que resulta premiada al Festival Internacional de Cinema de Locarno, gira un cop més al voltant dels fantasmes familiars de l'autora. Amb la seva següent obra, *Shara* (2003), Kawase participa a la secció competitiva del Festival de Canes, certamen on tornarà anys després amb una obra mestra indiscutible, *El bosc del dol* (2007), que obté el Gran Premi Especial del Jurat de la 60a edició i que s'alça com un dels grans films contemporanis sobre les figures del dolor i el dol. El seu segon treball, *Nanayomachi (Set nits, 2008)*, tracta de la cerca del sentit de la vida per part d'una dona perduda a Tailàndia, i *Koma*, creada per al Projecte Digital del Festival Internacional de Cinema de Jeonju, demostra la capacitat de Kawase per abastar totes les indagacions d'allò real. El 2010 va presentar al Festival de Sant Sebastià el documental *Genpin*, Premi de la FIPRESCI, una reflexió al voltant del part natural i de la relació entre plaer, infantament i mort.

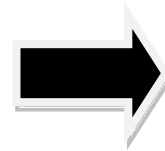

Albert Serra (Banyoles, 1975)

Es llicencia en Filologia Hispànica i Literatura Comparada per la Universitat de Barcelona, abans d'iniciar la seva carrera cinematogràfica amb *Crespià, the film not the village*, i debutar internacionalment amb *Honor de cavalleria*, una adaptació lliure del Quixot, que escriu, dirigeix i produeix. Presentada a la Quinzena dels Realitzadors del Festival de Canes del 2006 i considerada una de les millors pel·lícules de l'any per *Cahiers du Cinéma*, aquesta obra ha estat guardonada en nombrosos festivals per l'originalitat i la puresa de l'adaptació de Cervantes: una parella manierista que deambula en silenci i en comunió amb el paisatge. La següent pel·lícula de Serra, *El cant dels ocells*, narració del viatge dels tres reis bíblics, rodada en blanc i negre en diversos paratges del nord d'Europa i amb els mateixos actors que l'anterior, és seleccionada i guardonada en diversos festivals internacionals (Munic, Toronto, Vancouver, Mar del Plata, Londres, Rotterdam i Los Angeles, entre d'altres). Després d'aquest díptic, la revista *Film Comment* presenta Albert Serra com un dels quinze directors de referència del decenni. *El cant dels ocells* rep també els premis Gaudí 2009 a la millor direcció, el millor llarg metratge en català i la millor fotografia. D'altra banda, Serra manté una activitat paral·lela al cinema. Ha escrit, dirigit i interpretat l'obra teatral *Pulgasari* al Teatre Lliure de Barcelona i ha filmat la sèrie *Els noms de Crist*, concebuda no per a la televisió sinó per al museu, amb ocasió de l'exposició *Esteu a punt per a la televisió?*, presentada al Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA) a finals del 2010.

Lisandro Alonso (Buenos Aires, Argentina, 1975)

Som al davant d'un cineasta de les formes pures. Alonso estudia cinema a la Universidad del Cine FUC de Buenos Aires i treballa com enginyer de so fins que, l'any 2000, realitza el seu primer llarg metratge, *La libertad*. El cineasta segueix en la seva tasca quotidiana un jove llenyataire, el Misael, allunyat de la civilització, creant una forma estranya i singular d'encarar l'atavisme, el paisatge, la violència i la vida en soledat. El film és seleccionat per a la secció *Un Certain Regard* del Festival de Canes, on Alonso presenta més endavant *Los muertos* (2004), un film radical, amb la força de l'estranyament d'un paisatge misteriós, i *Fantasma* (2006), obra de la qual també és productor. Amb aquestes tres pel·lícules, Alonso fonamenta un estil cinematogràfic propi que el converteix en un cineasta aclamat per les seves invencions dramàtiques i la seva capacitat per introduir l'alè de la realitat en les seves ficcions. *Liverpool* (2008), rodat a Ushuaia, al sud d'Argentina, és escollit millor llargmetratge al Festival Internacional de Gijón d'aquell any. El jurat va valorar que l'obra d'Alonso «és una aposta pel cinema radical i de risc que troba poc espai en els circuits comercials». El film narra el retorn d'un vell mariner al seu poble natal i al seu passat en una breu escala cap a un nou viatge vital, en el marc d'una historia simple, fosca, freda i trista com el paisatge hivernal de la Patagònia. Totes les pel·lícules de Lisandro Alonso estan rodades en cinema, preferentment en 35 mil·límetres, perquè és una manera de notar la pesadesa de l'equip, de pensar cada plànol, de fer sentir la densitat de les decisions preses

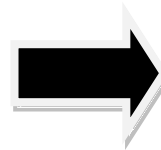

Jaime Rosales (Barcelona, 1970)

L'any 2003, Rosales rep el Premi de la Crítica Internacional FIPRESCI al Festival de Canes pel seu primer llarg metratge, *Las horas del día*. Aquest fet constitueix una veritable revelació perquè la pel·lícula s'integra en un corrent realista sense concessions, amb una preocupació per l'elaboració visual i l'experimentació narrativa que el cinema espanyol semblava haver abandonat. Aquest debut culmina una fase de preparació professional, especialment a l'escola de San Antonio de los Baños, a Cuba, on Rosales realitza els seus primers curtmetratges, i posteriorment a Austràlia. Després del premi de Canes, Rosales és convidat com a director resident a la Cinéfondation amb d'altres cineastes internacionals emergents (entre ells, Wang Bing) i allà escriu el guió de la seva següent pel·lícula, *La soledad*, que realitzarà l'any 2007. En aquest film, Rosales experimenta amb una nova sintaxi del muntatge narratiu, combinant dues imatges simultànies de la mateixa escena obtingudes des de diferents punts, en una mena de polivisió sobre una tragèdia familiar. Aquesta obra guanya tres premis Goya (a la millor pel·lícula, al millor director i al millor actor revelació). En aquell moment Rosales reconeix públicament la seva filiació i l'empatia que l'uneix a tots aquells directors, com Víctor Erice, Isaki Lacuesta, Marc Recha o José Luis Guerín, amb els quals se sent involucrat en la construcció de noves formes fílmiques independents, una declaració de principis que té un particular efecte. Amb aquest esperit, Rosales dona un gir radical i filma, en catorze dies, amb un equip reduït i amb actors no professionals, *Tiro en la cabeza* (2008), que es presenta al Festival Internacional de Cinema de Sant Sebastià, on, no sense polèmica, rep el Premi de la FIPRESCI. Aquesta és la primera pel·lícula espanyola que es va estrenar simultàniament a les sales de cinema, a Internet i en un museu (el MNCARS).

Wang Bing (Shaanxi, Xina, 1975)

Com pot un director ser el referent mundial del cinema documental del segle XXI, vivint en un país amb tantes dificultats de censura? Wang Bing experimenta aquesta dificultat i assumeix aquests riscos en tota la seva integritat. Estudia fotografia a la Facultat de Belles Arts de Luxun i direcció de fotografia a l'Escola de Cinema de Beijing, i el 1999 comença el seu primer llarg metratge, el documental *Tie Xi Qu (A l'oest dels rails)*, sens dubte un dels films més influents d'aquest segle. El 2002 en presenta una primera versió de cinc hores a la Berlinale, però la versió definitiva, de nou hores i dividida en tres parts (*Òxid, Vestigis, Rails*) obté el Gran Premi al Festival de Marsella, al de Ciutat de Mèxic i al de Yamagata i esdevé un film de referència pel seu caràcter èpic, ja que registra la decadència d'una zona industrial amb un sentit fascinant de la imatge poètica i del desplaçament temporal. Aquesta obra és qualificada de millor pel·lícula de l'any en nombrosos *rankings* de la crítica. El Festival de Canes del 2007 exhibeix el segon documental de Bing, *He Fengming (Crònica d'una dona xinesa)*, rodat en continuïtat en un espai únic, amb una dona que explica les persecucions que van patir ella i la seva família a causa de les seves idees en diferents avatars de la història xinesa. El 2008 Bing crea una videoinstal·lació de 14 hores, *Caiyou riji (Petrolí cru)*, i roda el documental *Tong Dao (Els diners del carbó)*. Finalment, el 2010, culmina un projecte de diversos anys, *Jiabianguo (La rasa)*, que recull la memòria de les atrocitats comeses per les autoritats xineses als camps de «reeduació» maoistes, un film que va patir tota mena d'obstacles polítics, econòmics i de censura en la seva realització. Aquest film es presenta al Festival de Venècia el 2010.

Fernando Eimbcke (Ciutat de Mèxic, Mèxic, 1970)

Amb només dos llarg metratges, Fernando Eimbcke ha passat a ser un referent internacional del cinema mexicà: és jove, immediat, renovador, amb la força de l'autenticitat i el sentit de la imatge. Realitza els seus estudis de cinema al Centro Universitario de Estudios Cinematográficos de la UNAM entre el 1992 i el 1996. Inicia la seva carrera realitzant videoclips musicals i roda diversos curtmetratges, un dels quals, *La suerte de la fea... a la bonita no le importa*, resulta guanyador en el Primer Concurso Nacional de Proyectos de Cortometraje. La seva òpera prima, *Temporada de patos* (2004), és la revelació del cinema mexicà d'aquell any, es presenta al Festival de Guadalajara i a la Setmana de la Crítica de Canes, resulta seleccionada per als Independent Spirit Awards i rep crítiques elogioses i múltiples guardons, entre ells 11 premis Ariel de l'Acadèmia Mexicana de Cinema. En aquesta obra, Eimbcke mostra la força dramàtica de les petites accions a través d'un retrat de l'adolescència, uns personatges «que potser no sàpiguen què volen, però saben perfectament què no volen», en expressió del director. Després d'aquest èxit, Eimbcke és convidat a participar en el taller de guió de Sundance, on desenvolupa el projecte del seu següent film. Es tracta de *Lake Tahoe* (2008), història d'un jove que afronta la pèrdua del seu pare a través d'un conflicte trivial com és haver de reparar el cotxe, en un recorregut on el cineasta explora, amb una gran calma, un món d'éssers desorientats, tendres i absurds que l'ajuden a comprendre el sentit de la mort. El film obté un ampli reconeixement per part dels mitjans internacionals, i a la Berlinale d'aquell mateix any rep el premi de la FIPRESCI i el Premi Alfred Bauer. L'any 2010, Fernando Eimbcke participa en el film col·lectiu *Revolución*, juntament amb els directors mexicans més emblemàtics de la nova generació.

So Yong Kim (Pusan, Corea del Sud, 1968)

És una de les directors joves més autèntiques i originals de l'actual cinema independent americà. Nascuda a Corea, emigra als Estats Units als dotze anys d'edat. Estudia pintura, interpretació i videoart a l'Art Institute of Chicago, on cursa un màster en Belles Arts (MFA). Ha realitzat diversos curtmetratges experimentals, com ara *A Bunny Rabbit*, rodat amb el conegut director de fotografia Christopher Doyle. El 2003 Kim produeix la pel·lícula islandesa guardonada *Salt*, dirigida per Bradley Rust Gray, el seu soci i marit, amb qui ha establert una cooperació fèrtil en projectes mutus. El 2006 Kim apareix a la llista dels «25 cineastes que cal veure» publicada per la revista *Filmmaker Magazine*. La seva carrera posterior confirmarà plenament aquests auguris. La seva primera pel·lícula, *In Between Days*, és aclamada per la crítica i guanya el Premi Especial del Jurat al Festival de Cinema de Sundance el 2007, a més del Premi Internacional de la Crítica FIPRESCI a Berlín, el Premi de la Crítica de Los Angeles i el premi a la millor pel·lícula i a la millor actriu a Buenos Aires. Aquesta unanimitat es deu a l'original caràcter autobiogràfic del film, a l'observació profunda dels seus personatges adolescents i a la dramàtica peculiar que sorgeix d'aquesta estratègia, basada en l'absència de judici sobre els seus caràcters. El seu següent film, *Treeless Mountain* (2008) insisteix en aquesta mateixa via dramàtica, a partir de la història de l'abandó i la capacitat de recuperació de dues nenes, en un film que *Village Voice* va considerar «un dels millors mai rodats sobre la infància». El guió rep el suport de l'Atelier del Festival de Canes, el Sundance Institute's Writers and Directors Labs i el Programa de Promoció de Pusan. L'any 2009, So Yong Kim participa en el film col·lectiu *Chinatown Film Project*.

Reportatge Fotogràfic de l'exposició al CCCB

josé luis guerin
timeline
jonas mekas

primavera del 2008
Proposem a José Luis Guerin que estableixi una correspondència fílmica amb algun cineasta que li resulti estimulant. La seva llista de preferències inclou quatre directors nord-americans. Jonas Mekas és el primer. Ens hi posem en contacte.
We invite José Luis Guerin to establish a filmed correspondence with a filmmaker he finds inspirational. There are four American directors on his list of favourites. Jonas Mekas is at the top of the list. We make contact with him.

dilluns, 6 d'octubre del 2008
Amb ocasió d'un viatge de Guerin a la Universitat de Princeton, es produeix la trobada entre els dos cineastes a Nova York. Una part d'aquesta conversa, registrada per Guerin, apareixerà en el seu film Guest.
Guerin visits Princeton University and a meeting is arranged between the two filmmakers in New York. Part of the conversation, filmed by Guerin, will later appear in his film Guest.

novembre del 2008
Un llarg silenci. Durant aquest període, els festivals del món, que inclouen el Festival de Guesz, Mekas prepara les condicions de la correspondència filmada: «Una nova per a mi». Filmaran quatre cartes cadascú, gràcies a l'incertesa sobre la seva durada i el projecte. Durant aquest intercanvi, des de Barcelona, Guerin es mostra d'acord amb el procés.
Un long silence. During this period, the festivals of the world, which include the Guesz Festival, Mekas prepares the conditions of the filmed correspondence: «Something new for me». They will film four letters each, thanks to the uncertainty about the length of the project. During this exchange, from Barcelona, Guerin agrees with the process.

dissabte, 17 d'octubre del 2009
La Carta a Jonas Mekas n° 1 de José Luis Guerin surt cap a Nova York. En aquesta carta, Guerin reflexiona sobre les paraules que Mekas havia formulat en la seva primera trobada a Nova York: «I react to life». És l'inici d'una amistat en el cinema.
José Luis Guerin's Letter to Jonas Mekas # 1 leaves for New York. In it, Guerin reflects on the words Mekas had said during their first meeting in New York: «I react to life». It is the start of a friendship in cinema.

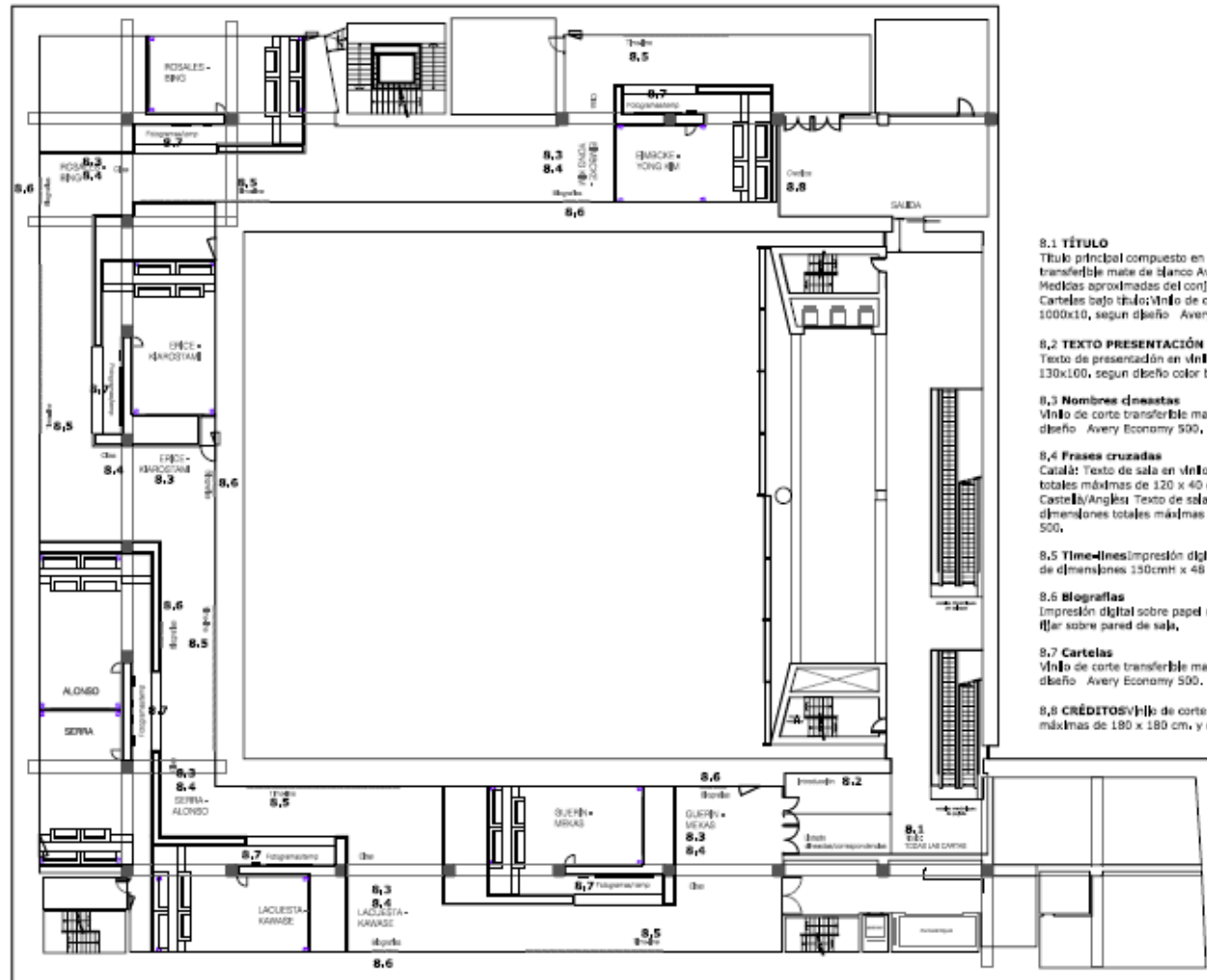
dilluns, 21 de desembre del 2009
Arriba a Barcelona la primera carta de la carta hivernal i vitalista que s'inicia amb la seva primera trobada a Nova York. La neu adquireix, ja en aquesta primera, protagonisme singular.
Mekas' first letter arrives in Barcelona. It is a winter letter beginning with a shot of the snow on the terrace of his house in Brooklyn. In this first letter, snow has already begun to play a singular central

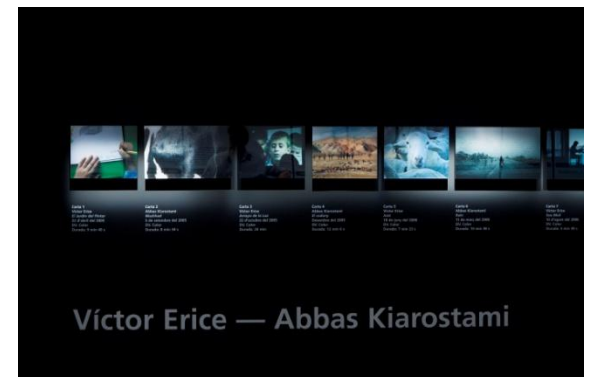

Una exposició versàtil

Totes les Cartes al CCCB, Barcelona. Exposició de format complet. 1.200m²

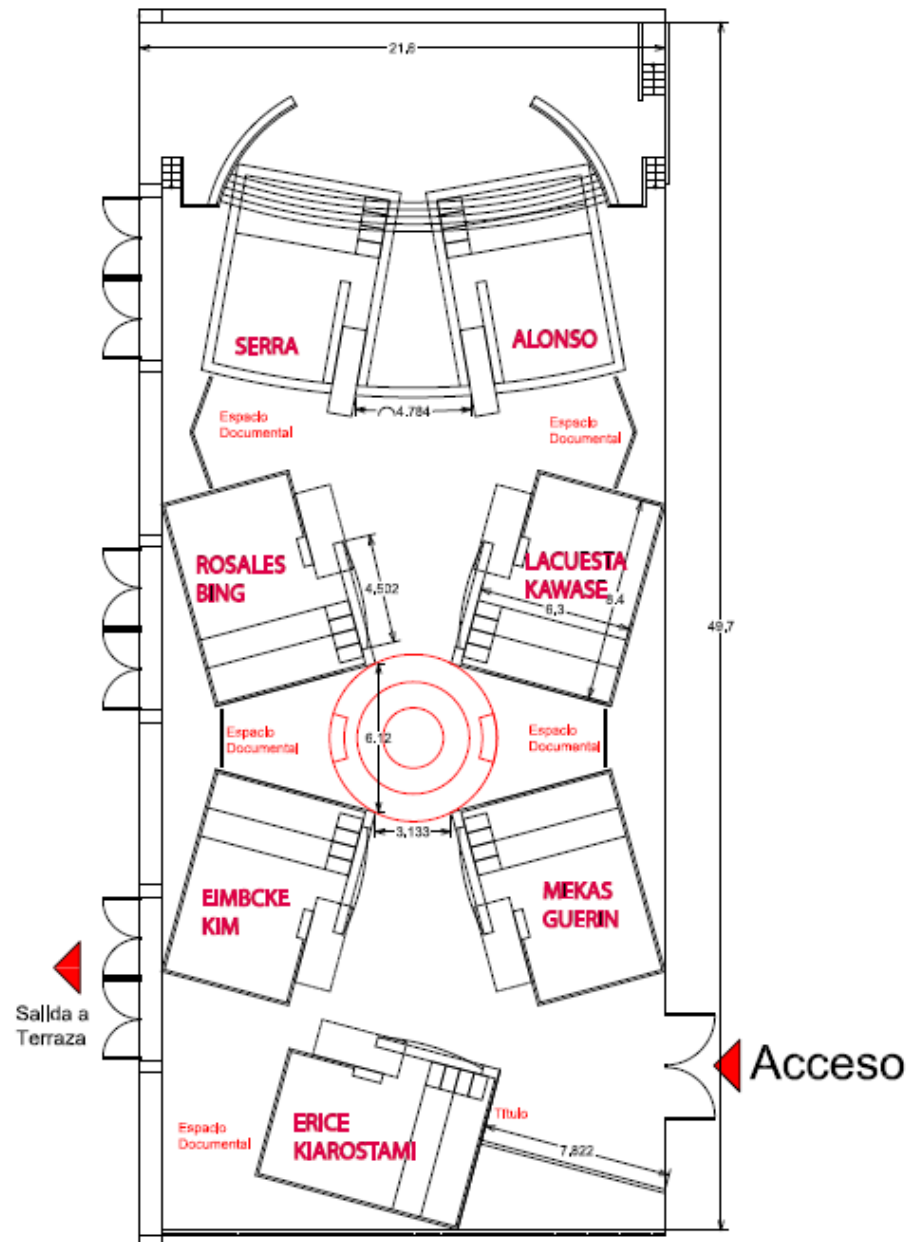

- 8.1 TÍTULO**
Títol principal compost en vinil transferible mate de blanc Avery B. Mides aproximades del conjunt: 11 Carteles bajo título; Vinil de corte a 1000x10, segun dibuño - Avery Econ
- 8.2 TEXTO PRESENTACIÓN**
Texto de presentación en vinil de c 130x100, segun dibuño color blanco
- 8.3 Nombres cineastas**
Vinil de corte transferible mate de dibujo - Avery Economy 500.
- 8.4 Frases cruzadas**
Català: Texto de sala en vinil de c totales máximas de 120 x 40 cm, y Castell/Inglés: Texto de sala en vi dimensiones totales máximas de 90 500.
- 8.5 Time-lines** impresión digital sot de dimensiones 150cmh x 48 cm L.
- 8.6 Biografías**
Impresión digital sobre papel mate c ijer sobre pared de sala.
- 8.7 Cartelas**
Vinil de corte transferible mate de dibujo - Avery Economy 500.
- 8.8 CRÉDITOS** Vinil de corte trnsil máximas de 180 x 180 cm, y dos co

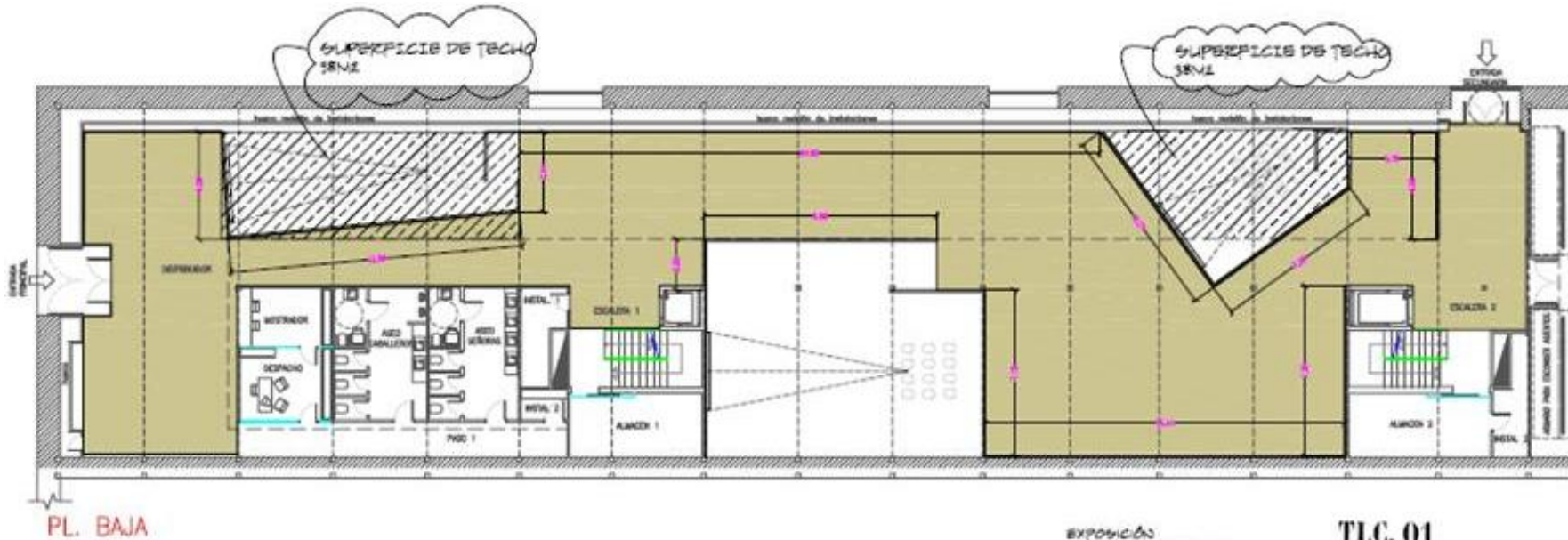

Víctor Erice — Abbas Kiarostami

Totes les Cartes a Tlatelolco, Mèxic. Exposició de format complet. 1.000 m²

Totes les Cartes a Las Cigarreras, Alacant. Exposició de format compacte. 700m²

EXPOSICIÓN
"TODAS LAS CARTAS"
C.C. LAS CIGARRERAS, ALICANTE
PROYECTA B. 111
PAGO DÍAZ - ARQUITECTO 22-07-2011

TLC. 01

Totes les Cartes a La Casa Encendida, Madrid. Instal·lació: presentació-col·loqui de cada correspondència amb els directors i projecció en loop de la correspondència durant tota la setmana

"Todas las cartas. Correspondencias filmicas"

Del 19 septiembre al 30 de octubre
De 12.00 a 21.30 h. Torreón 1. Entrada libre
Coloquios: entrada libre hasta completar aforo

La relación creativa entre Víctor Erice y Abbas Kiarostami con motivo de la exposición "Erice-Kiarostami. Correspondencias" impulsó un nuevo formato cinematográfico: el intercambio de ideas filmadas entre dos cineastas, donde se plantean afinidades y diferencias, el respeto mutuo y la simultaneidad de sus intereses. Hemos invitado a otros cineastas a indagar sobre este formato, estableciendo diversas variables de correspondencia visual, entendida como una reflexión en presente sobre todo aquello que les motiva en su entorno, a partir de espacios de libertad creativa. El proyecto "Todas las cartas. Correspondencias filmicas" reúne estas obras de intercambio entre parejas de directores situados en territorios alejados, pero unidos por la voluntad de compartir preocupaciones y puntos de vista. Este es el caso de Víctor Erice y Abbas Kiarostami; Isaki Lacuesta y Naomi Kawase; Jaime Rosales y Wang Bing; Albert Serra y Lisandro Alonso; José Luis Guerin y Jonas Mekas; Fernando Eimbcke y So Yong Kim. Tras la presentación de la primera correspondencia el 19 de septiembre, cada semana hasta el 30 de octubre se exhibirá una nueva en el Torreón 1. Además, recibiremos la visita de Isaki Lacuesta, So Yong Kim, Albert Serra, Lisandro Alonso, José Luis Guerin y Jonas Mekas, que participarán en un coloquio con el público.

Comisariado por Jordi Balló

Correspondencia entre Fernando Eimbcke y So Yong Kim
2010-2011. Ocho cartas. HDV. Color. 41'32"

- Carta 1. Fernando Eimbcke. 26/07/2010. 6'16"
- Carta 2. So Yong Kim. 09/2010. 4'30"
- Carta 3. Fernando Eimbcke. 25/10/2010. 5'32"
- Carta 4. So Yong Kim. 12/2010. 6'28"
- Carta 5. Fernando Eimbcke. 08/02/2011. 3'56"
- Carta 6. So Yong Kim. 03/2011. 4'27"
- Carta 7. Fernando Eimbcke. "Home". 18/03/2011. 4'56"
- Carta 8. So Yong Kim. 04/2011. 4'28"

Correspondencia entre Isaki Lacuesta y Naomi Kawase
"IN BETWEEN DAYS". 2008-2009. Sete cartas. DV. 16 mm. Color. 43'37"

- Carta 1. Isaki Lacuesta. "Despertar lentamente". 08/08/2008. 11'35"
- Carta 2. Naomi Kawase. 28/08/2008. 4'30"
- Carta 3. Isaki Lacuesta. "Los ojos artificiales". 11/09/2008. 8'08"
- Carta 4. Naomi Kawase. "El mundo que me rodea". 18/09/2008. 5'20"
- Carta 5. Isaki Lacuesta. (Sin título). 06/2009. 3'30"
- Carta 6. Naomi Kawase. "Lo que él recuerda". 10/07/2009. 3'19"
- Carta 7. Isaki Lacuesta. "P.D. Desde muy lejos. Canción de despedida". 07/2009. 5'50"

So Yong Kim participará en un coloquio el 27 de septiembre, a las 20.00 h
El ciclo "Cine contemporáneo" de octubre incluirá una película de cada uno de estos dos cineastas.

Correspondencia entre Jaime Rosales y Wang Bing
2009-2011. Tres cartas. DV. 35 mm. Color. 49'22"

- Carta 1. Jaime Rosales. "T4-Barajas Puerta J60". 04/2009. 10'
- Carta 2. Wang Bing. "Xi Yang Tang (Happy Valley)". 05/09/2005. 8'35"
- Carta 3. Jaime Rosales. "Red Land". 04/2011. 20'53"

Correspondencia entre Víctor Erice y Abbas Kiarostami
2005-2007. Diez cartas. DV. Color. 96'

- Carta 1. Víctor Erice. "El Jardín del pintor". 22/04/2005. 9'30"
- Carta 2. Abbas Kiarostami. "Mashhad". 05/09/2005. 8'35"
- Carta 3. Víctor Erice. "Arroyo de la luz". 22/10/2005. 20'
- Carta 4. Abbas Kiarostami. "El membrillo". 12/2005. 12"
- Carta 5. Víctor Erice. "José". 18/06/2006. 7'19"
- Carta 6. Abbas Kiarostami. "Lluvia". 11/03/2006. 10'50"
- Carta 7. Víctor Erice. "Sea-Mail". 10/08/2006. 3'49"
- Carta 8. Víctor Erice. "A la deriva". Septiembre de 2006-marzo de 2007. 13'24"
- Carta 9. Abbas Kiarostami. "Mapa del tesoro". 04/2007. 7'05"
- Carta 10. Víctor Erice. "Escrito en el agua". 05/2007. 2'30"

Sábado, 27 de septiembre de 2008

Al finalizar la segunda y última sesión frente al público, los dos cineastas, en una cena de despedida, se retan a no dejarse llevar por el desánimo frente al fracaso de esta última carta fallida. Deciden no dar por terminada la correspondencia y acuerdan rodar dos cartas más. Isaki pide que le proporcionemos el material velado que quiere intentar utilizar en la suya.

Mayo/junio de 2009

Tras varios meses de rodaje en Perú y de montaje en Barcelona de *Los condenados*, su primera película de ficción, Lacuesta emprende por fin el montaje de su carta a Kawase, utilizando parte del material velado y fotografías realizadas durante la filmación de la película que nunca llegó a existir. Incluye un tema del músico catalán Pascal Comelade.

Martes, 14 de julio de 2009

Kawase envía su siguiente y última carta, montada también a partir de fotografías capturadas durante su estancia en Banyols y en Barcelona. En la ficha técnica acredita a su hijo Mitsuki como cámara y al grupo japonés Pascals como músicos. Se trata de un grupo de quince músicos que se inspira en Pascal Comelade, de quien han adoptado el nombre y universo.

Finales de julio de 2009

Lacuesta decide incorporar una posdata: *P.D. Desde muy lejos. Canción de despedida*, en la que utiliza primero imágenes de sus localizaciones en Mail, y a continuación la misma película de Segundo de Chomón que proyectó como colofón de la sesión conjunta. Así son los entrañables acróbatas japoneses quienes clausuran de forma optimista este diálogo filmado.

Martes, 11 de agosto de 2009

La correspondencia completa (seis cartas y una posdata) se estrena en el Festival Internacional de Cine de Locarno, con el título acordado por los dos directores, *In Between Days*.

Naomi Kawase
El mundo que me rodea.
18 de septiembre de 2008.
Duración: 5'20"

Carta 1 Isaki Lacuesta. *Despertar lentamente* 08/08/2008. 11'35"

Carta 2 Naomi Kawase
28/08/2008. 4'30"

Carta 3 Isaki Lacuesta. *Los ojos artificiales* 11/09/2008. 8'08"

Carta 4 Naomi Kawase. *El mundo que me rodea* 18/09/2008. 5'20"

Carta 5 Isaki Lacuesta. (Sin título) 06/2009. 3'30"

Carta 6 Naomi Kawase. *Lo que él recuerda* 10/07/2009. 3'19"

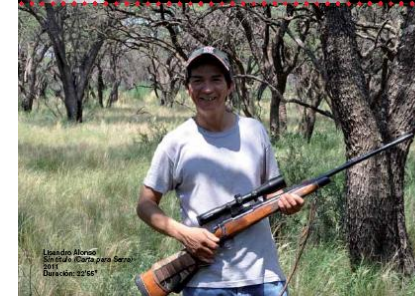
Carta 7 Isaki Lacuesta. *P.D. Desde muy lejos. Canción de despedida* 07/2009. 5'50"

7 cartas. 2008-2009
DV. 16mm. Color
Duración: 43'37"

Coloquio con Isaki Lacuesta, So Yong Kim y Jordi Balló el 27 de septiembre, a las 20.00 h.

Albert Serra
El mundo que me rodea.
18 de septiembre de 2008.
Duración: 5'20"

Lisandro Alonso
Sentido Sur para Serra
2011. Color. 2'54"

Re:
José Luis Guerin

Del 24 al 30 de octubre

Para:
Jonas Mekas
Nueva York, EE.UU.

Re:
Jonas Mekas

Para:
José Luis Guerin
Barcelona, España

Totes les cartes. Correspondències filmiques
Del 19 de setembre al 30 de octubre

Totes les Cartes al Centre Georges Pompidou de Paris. Instal·lació: Projectió en loop de les correspondències coordinat amb cicle de cinema amb projecció d'altres obres dels directors. Fotografies de l'espai on es presentarà la instal·lació entre 2012 i 2014.

